

PREPORUKE ZA ZADOVOLJAVANJE OKOLIŠNIH ZAKONSKIH OKVIRA RH I STANDARDA EU U INTENZIVNOM TOVU ŽIVOTINJA

RECOMMENDATIONS FOR COMPLIANCE WITH CROATIAN ENVIRONMENTAL LAWS AND EU STANDARDS IN INTENSIVE FATTENING ANIMAL

S. Černi, Nives Jovičić, Sanja Kalambura, S. Auguštin, D. Mihelić

Stručni članak – Professional paper
Primljeno – Received 23. ožujak - March 2015

SAŽETAK

Postrojenja za intenzivan tov građevinski su objekti čija je osnovna namjena povećanje mase tovne jedinice u kratkim vremenskim intervalima. Proces intenzivnog tova odvija se u kontroliranim uvjetima pri čemu se koriste sredstva za hranidbu, voda, energija, vitamini, cjepiva i lijekovi uz stalan veterinarski nadzor, te kemijska sredstva za održavanje propisanih higijenskih uvjeta. Nusproizvodi procesa tova su otpadna voda, gnojovka, ambalažni otpad, uginule životinje, te opasan otpad iz odvajala ulje/voda uz otpad od ambalaže i neiskorištenih sredstava. Složenost ovakve vrste proizvodnje kao i utjecaj na okoliš kroz navedene nusproizvode nameću obvezu ishođenja okolišne dozvole, što u provedbenom smislu znači da građevine moraju tehničko-tehnološki udovoljavati zakonom propisanim uvjetima dok operater mora udovoljiti novousvojenim okolišnim zakonima i propisima RH te direktivama EU. Uz prvotno, prije same izgradnje, te provedenog postupka procjene utjecaja na okoliš, operater mora udovoljiti i odredbama Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13), Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14), a osobito Uredbi o okolišnoj dozvoli NN (8/14), sve sukladno važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji i temeljnim zakonskim propisima iz područja zaštite prirode. Pritom održivo gospodarenje energijom i prirodnim resursima proizlazi iz primjene najboljih raspoloživih tehnika kojima operater osigurava ispunjenje zakonskih propisa ograničenja emisija u zrak, vodu, tlo i sastavnice okoliša dok primjenom politike zaštite okoliša kontinuirano doprinosi održanju poslovanja unutar zakonom propisanih okvira.

Ključne riječi: okolišna dozvola, intenzivan tov, zakonodavstvo, najbolje raspoložive tehnike, okoliš

UVOD

Postrojenja intenzivnog tova objekti su proizvodnog karaktera kojima je primarni cilj povećanje mase tovljenika u željenom predviđenom roku korištenjem tehničko-tehnoloških resursa. S ciljem postizanja postavljenih ciljeva u najkraćem mogućem roku, operater može pribjeći primjeni dugoročno neodrživih postupaka. Kako bi se osigurala

željena razina održivog gospodarenja resursima s proizvodom koji udovoljava kako kvalitetom tržištu tako i kvantitetom operateru, zakonodavac je regulirao postupanje u poslovanju operatera intenzivnog tova implementacijom IPPC direktive (engl. *Integrated pollution prevention and control*) u nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske kroz Uredbu o okolišnoj dozvoli (u daljnjem tekstu: Uredba, NN 8/2014).

Srdan Černi, Ekologija Černi d.o.o.; Nives Jovičić, Sanja Kalambura, Veleučilište Velika Gorica; Saša Auguštin, Odvjetnik Saša Auguštin, Zagreb; Damir Mihelić, Sveučilište u Zagrebu, Veterinarski fakultet

Navedena direktiva u svojoj osnovi zahtjeva da aktivnosti koje imaju visok potencijal za onečišćenje okoliša ishode odgovarajuće okolišne dozvole za rad (Anonymous, 2015). Dozvolu izdaje nadležno Ministarstvo ukoliko su ispunjeni svi propisani uvjeti. Aktivnost intenzivnog uzgoja peradi ili svinja je navedena u točki 6.6. Priloga I. Uredbe, naslova: Popis djelatnosti kojima se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, voda i more. Obveznici ishoda okolišne dozvole su operateri intenzivnog tova peradi ili svinja s više od:

- 40.000 mjesta za perad
- 2.000 mjesta za proizvodnju svinja (preko 30 kg) ili
- 750 mjesta za krmače
- farme s integriranom proizvodnjom svinja (farme na kojima se istovremeno uzgajaju krmače i proizvode svinje (preko 30 kg)), a kod kojih pojedinačni kapacitet ne prelazi granice iz točke b) i c), ako godišnja emisija prelazi 25.000 kg N.

Za točku (d) za farme s integriranom proizvodnjom primijenjeni emisijski faktori za izračunavanje godišnje emisije dušika kako bi se postigao ekvivalent emisija s vrijednostima točke b) i c) prikazani su u tablici 1.

Tablica 1. Emisijski faktori

	Izlučivanje N, kg
Svinje za tov (8 – 110 kg)	12,1
Krmače (zajedno s prasadi do 8 kg)	34,5

Uredba u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi sljedeće direktive Europske Unije:

1. Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (Preinačena) (SL L 334, 17.12.2010),

2. Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu (SL L 156, 25. 6. 2003).

Operater koji ima obavezu ishoda okolišne dozvole dužan je pokrenuti postupak ishoda

okolišne dozvole temeljem stručne podloge izrađene od strane ovlaštenika Ministarstva zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Ministarstvo). Ovlašteni su navedeni na mrežnim stranicama Ministarstva, a svoja ovlaštenja ishodili su sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (u daljnjem tekstu: Zakon, NN 80/2013).

Polazišna zakonska osnova - IPPC Direktiva EU

IPPC Direktiva, punog naziva Integrated pollution prevention and control, u prijevodu: Integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja (u daljnjem tekstu: Direktiva), obuhvaća svojim odredbama nova i postojeća postrojenja koja imaju potencijal značajnog onečišćenja okoliša. Ista su opisana u prilogu I. Direktive i prenesena u identičnom sadržaju u Uredbu odnosno nacionalno zakonodavstvo RH. S ciljem ispunjenja zahtjeva Direktive operater mora udovoljiti nizu osnovnih obaveza, a osobito:

- primjeni svih odgovarajućih mjera sprječavanja onečišćenja, posebno u smislu implementacije najboljih raspoloživih tehnika koje će proizvesti najmanju količinu otpada, koristiti najmanju moguću količinu opasnih tvari te omogućiti uporabu i/ili reciklažu otpadnih tvari
- sprječavanju onečišćenja velikih razmjera
- sprječavanju nastajanja, reciklirati i na odgovarajući način odložiti nastali otpad;
- primijeniti načela energetske učinkovitosti;
- poduzeti sve mjere sprječavanja okolišne nesreće i štete u okolišu;
- po okončanju rada, vratiti lokaciju u prvobitno stanje.

Uz navedeno operater mora zadovoljiti i ostale zahtjeve:

- granice vrijednosti emisija u okoliš
- mjere zaštite tla, voda i zraka
- mjere gospodarenja otpadom
- mjere koje će operater poduzeti u izvanrednim situacijama
- monitoring
- ostale odgovarajuće mjere zaštite okoliša.

Zahtjevi za izdavanje okolišne dozvole koji se podnose nadležnom tijelu na postupanje u izdavanju odnosno uskrati izdavanja okolišne dozvole moraju sadržavati i slijedeće točke:

- a. opis postrojenja i lokacije
- b. materijale, tvari i uporabu energije
- c. izvori emisija u okoliš
- d. tehnike i tehnologije kojima se sprječavanju ili smanjuju emisije u okoliš
- e. mjere sprječavanja nastajanja i reciklaže otpada
- f. plan mjera nadzora emisija u okoliš
- g. moguća varijantna rješenja.

Direktiva nalaže provođenje postupka izdavanja okolišne dozvole uz sudjelovanje javnosti kojoj operater mora predočiti stvarne podatke o mogućem utjecaju na okoliš te tehnološkom procesu ali u mjeri u kojoj neće prekršiti poslovnu tajnu niti ugroziti vlastite poslovne procese. Mišljenja svih sudionika u procesu izdavanja dozvole moraju biti uzeta u razmatranje prilikom odlučivanja o istoj. Odluka o izdavanju odnosno uskrati izdavanja okolišne dozvole objavljuje se javno te operater ima pravo žalbe o kojoj odlučuje tijelo sudbene vlasti.

Nacionalna zakonska osnova - Uredba o okolišnoj dozvoli

Uredbom o okolišnoj dozvoli uređuju se djelatnosti kojima se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more, zahtjev i kriteriji za izdavanje okolišne dozvole, način dostavljanja podataka o praćenju emisija u sastavnice okoliša, uvjete kada se za postrojenje moraju utvrditi nove ili izmijeniti i dopuniti tehnike zaštite okoliša navedene u dozvoli, izuzeća od primjene referentnih dokumenata za najbolje raspoložive tehnike (u daljnjem tekstu: RDNRT), način utvrđivanja graničnih vrijednosti emisija, način primjene jednakovrijednih parametara i ostalih tehničkih mjera te izuzeća od primjene jednakovrijednih parametara i ostalih tehničkih mjera, određivanje praćenja procesa i industrijskih emisija prema zahtjevima najboljih raspoloživih tehnika (u daljnjem tekstu: NRT), način primjene općih obvezujućih pravila za djelatnosti za koje se ishodi okolišna dozvola, obrasce koji su dio zahtjeva za okolišnu dozvolu, sadržaj Temelnog izvješća,

popis onečišćujućih tvari, kriterije na temelju kojih se utvrđuju NRT, način određivanja NRT-a, rokove za primjenu NRT-a, te druga pitanja s tim u vezi (NN, 8/2014).

Za izdavanje okolišne dozvole nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, koje istu izdaje temeljem zahtjeva. Zahtjev je stručna podloga za ishođenje okolišne dozvole izrađena od strane ovlaštenika Ministarstva ili iznimno operatera sukladno članku 7.stavak 3.Uredbe, koja se podnosi u pisanom obliku i na elektroničkom mediju za pohranu podataka (CD, DVD i sl.).

Stručna podloga sadrži sukladno članku 9. Uredbe opis postrojenja:

1. popis djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju,
2. opće tehničke, proizvodne i radne karakteristike postrojenja,
3. plan s prikazom lokacije zahvata s granicama obuhvata cijelog postrojenja (situacija),
4. blok dijagram postrojenja prema posebnim tehnološkim dijelovima, ako je primjenjivo,
5. prikaz mjesta emisija na kojima se provodi praćenje emisija ili za koje se primjenjuju jednakovrijedni parametri i druge tehničke mjere za sprječavanje emisija.

Opis postrojenja iz stavka 1. točaka 1. i 2. članka 9. dostavlja se na obrascu stručne podloge zahtjeva iz Priloga IV., Poglavlje C.3, dok se točke 3., 4. i 5. dostavljaju kao prilozi stručne podloge zahtjeva.

Kriterij za izdavanje okolišne dozvole temelji se na postupku u kojem nadležno Ministarstvo po primitku Stručne podloge utvrđuje da ista sadrži sve potrebne i obavezne podatke odnosno sastavnice, te pokreće postupak informiranja zainteresirane javnosti i prikupljanja mišljenja nadležnih tijela. Ukoliko zahtjev odnosno stručna podloga ne sadrži sve potrebne podatke i dokaze, Ministarstvo upućuje istu na doradu podnositelju zahtjeva s rokom uklanjanja nedostataka ne dužim od trideset dana. Nadležna tijela u otvorenom roku dostavljaju svoja pismena očitovanja po službenoj dužnosti Ministarstvu. Po okončanju postupka pribave mišljenja nadležnih tijela, zainteresirane javnosti i ostalih sudionika Ministarstvo donosi odluku o izdavanju ili odbijanju izdavanja okolišne dozvole. Zainteresirana javnost sudjeluje u postupku izdavanja okolišne dozvole

putem javne rasprave s pisanim primjedbama dostavljenim u roku osam dana nakon dana održavanja rasprave, a koja se održava nakon isteka uvida javnosti u stručnu podlogu koja traje najmanje petnaest dana. O primjedbama javnosti i zainteresirane javnosti na nacrt dozvole Ministarstvo prije izdavanja okolišne dozvole može provesti dodatne konzultacije s nadležnim tijelima i/ili ovlaštenikom i/ili operaterom.

Osim opisanog, sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u postupku izmjene i/ili dopune okolišne dozvole provodi se objavom nacrta dozvole na internetskoj stranici Ministarstva. Objava ne može trajati kraće od 30 dana. Pisana mišljenja, prijedlozi i primjedbe na nacrt dozvole javnost i zainteresirana javnost može uputiti u roku od 8 dana od početka objave na internetskoj stranici Ministarstva.

Okolišna dozvola donosi se nakon što Ministarstvo utvrdi:

- a. da je stručna podloga za ishođenje okolišne dozvole izrađena u skladu sa zahtijevanom kakvoćom okoliša iz rješenja o procjeni utjecaja zahvata na okoliš ili na drugi način u skladu sa Zakonom i Uredbom
- b. da je stručna podloga za ishođenje okolišne dozvole izrađena u skladu s odredbama Zakona, propisa donesenih na temelju Zakona, te posebnih propisa
- c. da su pribavljene potvrde, odnosno mišljenja tijela i/ili osoba određenih Zakonom i Uredbom
- d. da su zahtjevu za izdavanje okolišne dozvole priloženi svi dokumenti koji su određeni Zakonom i Uredbom
- e. da su razmotrena mišljenja, primjedbe i prijedlozi javnosti i zainteresirane javnosti dostavljene tijekom javne rasprave, te rezultati bilo kojih prekograničnih konzultacija ako su bile obvezne prema odredbama Zakona i Uredbe kojom se uređuje informiranje i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša
- f. da je stručna podloga za ishođenje okolišne dozvole utemeljena na primjeni NRT-a
- g. da je stručnu podlogu izradio ovlaštenik, osim u slučaju provedbe postupka ishođenja okolišne dozvole primjenom općih obvezujućih pravila.

Okolišna dozvola sadrži izreku koja pod rednim brojem I., sadrži naziv postrojenja, operatera i popis djelatnosti u postrojenju koje potpadaju pod obveze iz rješenja.

Točka II. izreke rješenja sadrži:

- a. odredbu kojom se utvrđuje da su uvjeti dozvole utvrđeni Zakonom i ovom Uredbom izrijekom navedeni u obliku knjige koja priloži rješenju i sastavni je dio izreke toga rješenja, uključujući i opis postrojenja
- b. odredbu o tajnosti podataka u kojoj se navodi koji podaci iz rješenja uključujući izreku (podrazumijeva se i priložena knjiga) i obrazloženja rješenja podliježu propisima o tajnosti podataka
- c. odredbu o rokovima razmatranja dozvole sukladno odredbama Zakona
- d. odredbu da se rješenje upisuje u Očevidnik okolišnih dozvola.

Primjer iz prakse - Farma za intenzivan tov peradi

Operater naziva promijenjenih za potrebe ovog rada ali slučaj je potpuno stvaran, Farma "Slavonija" vlasnika A.B., farma je za tov pilića kapaciteta 72.000 komada pilića po turnusu, koja se sastoji od dva peradarnika na k.č. broj 1 i 2 k.o. Slavonija, Slavonska ulica bb, Općina Slavonija u Slavonskoj županiji. Stručnoj podlozi priloži orto foto snimak lokacije zahvata visine pogleda 250 metara i 750 metara odnosno mjerila 1:7.000 i 1: 28.000, uz izvod iz katastra i zemljišnoknjižni izvadak nadležnog suda.

Obrt je upisan u obrtni registar što je dokumentirani u prilogu stručne podloge. Situacijski snimak lokacije izradio je i ovlašten geodet, te posebna geodetska podloga čini prilog stručnoj podlozi.

Studija utjecaja na okoliš izrađena je sukladno važećoj Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN, 61/2014), rješenje nadležnog ministarstva o prihvaćanju Studije nalazi se u prilogu stručne podloge te su mjere zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša propisane Studijom sastavni dio stručne podloge.

Operater je ishodio lokacijsku i građevnu dozvolu koje se nalaze u prilogu stručne podloge zajedno sa zapisnikom o tehničkom pregledu građevine.

Prostorni plan dozvoljava zahvat operatera u prostoru uz obvezne napomene koje su sastavni dio stručne podloge.

Prema karti ekološke mreže Republike Hrvatske i Uredbi o proglašenju ekološke mreže (Narodne novine broj 109/07) lokacija zahvata se nalazi u području Nacionalne ekološke mreže unutar područja ekološke mreže HR 10000005 Slavonsko polje s ribnjacima i poplavnim pašnjacima uz Savu što je međunarodno važno područje za ptice. Ciljevi očuvanja su čapljica voljak, crvenokljuna čigra, gak, žuta čaplja, mala bijela čaplja, velika bijela čaplja, žličarka, siva guska, patka gogoljica, patka njorka, štekavac, ždral, bjelobrada čigra. Smjernice mjere zaštite za navedeno područje, a koje su primjenjive na predmetni zahvat, su osigurati poticaje za tradicionalno poljodjelstvo i stočarstvo, očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip ne unositi strane (aloh-tone) vrste i genetski modificirane organizme. Karta ekološke mreže s ucrtanim područjem zahvata nalazi se u prilogu stručne podloge.

Karta staništa RH za predmetno područje, ukazuje kako su tipovi staništa prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa užeg područja oko planirane lokacije gospodarske građevine za uzgoj konzumne peradi na Farmi "Slavonija", I31, Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama, karta je u prilogu stručne podloge.

Na navedenim katastarskim česticama, ne nalazi se zaštićeno kulturno dobro te lokacija ne podliježe odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Lokacija se ne nalazi u zoni ranjivoj na nitratre prema Odluci o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 130/12) i Akcijskom programu zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (Narodne novine broj 15/13) koji se primjenjuje danom ulaska Republike Hrvatske u EU. Uvjeti i mjere propisanim akcijskim programom smatraju se preporukom poljoprivrednim gospodarstvom s poljoprivrednim površinama i/ili objektima izvan ranjivih područja, te su kao takve i promatrane.

Zavod za javno zdravstvo Slavonske županije, Služba za zdravstvenu ekologiju, ispitalo je zdravstvenu ispravnost vode. Konačna ocjena uzorka je kako uzorak prema maksimalno dopuštenim koncentracijama odgovara zakonskim propisima. Nalaz u prilogu stručne podloge.

Stajnjak na poljoprivredne površine odvozi Ovlašteno trgovačko društvo d.o.o., prema ugovoru od 01.01.2010.godine, zajedno sa životinjskim otpadom, uginulim lešinama. Ugovori u prilogu stručne podloge.

Pregledna situacija internog sustava odvodnje voda s prikazom svih građevina za odvodnju i obradu otpadnih voda i mjesta ispuštanja nalazi se u prilogu stručne podloge, zajedno sa situacijom gnojovke i dezinfekcijske barijere i situacija sabirne jame.

Za potrebe informiranja javnosti tijekom postupka javne rasprave, ovlaštenik Ministarstva izradio je i Ne-tehnički sažetak.

Stručna podloge za ishođenje okolišne dozvole sadrži:

- A. Podaci o operateru
 - B. Sustav upravljanja okolišem
 - C. Podaci koji se odnose na postrojenje i njegovu lokaciju
 - D. Popis sirovina koje se koriste, sekundarnih sirovina i ostalih tvari te utrošene odnosno proizvedene energije tijekom rada postrojenja
 - E. Opis vrste i količine predviđenih emisija iz postrojenja u bilo koji od medija te utvrđivanje značajnih posljedica navedenih emisija na okoliš i zdravlje ljudi
 - F. Opis i karakteristike okoliša na lokaciji postrojenja
 - G. Opis i karakteristike postojećih ili planiranih mjera i korištene opreme za potrebe nadzora postrojenja i emisija u okoliš
 - H. Detaljna analiza postrojenja u odnosu na NRT
 - I. Popis mjera koje je potrebno poduzeti nakon prekida rada postrojenja, u svrhu sprječavanja rizika od onečišćenja ili izbjegavanja prijetnji za ljudsko zdravlje i sanacije lokacije postrojenja
 - J. Identificiranje sudionika u procesu i ostalih dionika za koje operater koji upravlja postrojenjem zna kako bi bili izloženi štetnim učincima ukoliko isti postoje ili novo postrojenje ima prekogranični utjecaj
 - K. Izjava
 - L. Skraćenice i simboli
- Privitci

Ad A. Podaci o operateru obuhvaćaju osnovne podatke, podatke vezane uz postrojenje, te dodatne informacije o postrojenju. U slučaju promjene postojeće okolišne dozvole potrebno je navesti i podatke povezane s promjenama kao i povjerljive podatke.

Ad B. Sustav upravljanja okolišem podrazumijeva implementaciju i certifikaciju sukladno normi ISO 14001 i/ili EMAS standardu, te mjere zaštite okoliša iz prethodno odobrene Studije utjecaja na okoliš zajedno s prenesenom politikom zaštite okoliša iz Studije.

Ad C. Podaci o postrojenju i njegovoj lokaciji obuhvaćaju opis jedinice lokalne samouprave, navođenje i dokumentiranje katastarske općine, katastarske čestice, udaljenost Farme od vodotoka, naselja, ekološke mreže, vodnog područja i zaštićene prirodne baštine. Zemljovidi i sheme podrazumijevaju Kartu staništa RH, Izvadak iz Ekološke mreže, Ortofoto šireg područja, topografsku kartu šireg područja, tlocrt postrojenja s referentnim mjestima emisija, tehnološku shemu i dijagram toka te situaciju internog sustava odvodnje.

Ad D. Popis sirovina koje se koriste, sekundarnih sirovina i ostalih tvari te utrošene odnosno proizvedene energije tijekom rada postrojenja obuhvaća listu sirovina, dodatnih materijala i ostalih tvari bez opasnih tvari, zaseban popis opasnih tvari koje operater koristi na Farmi, način opskrbe vodom s opisom, skladištenje sirovine i ostalih tvari, opis postojećih i planiranih metoda smanjenja potrošnje odnosno boljeg iskorištavanja sirovine, sekundarne sirovine, ostalih tvari i vode. Ulaz goriva i energije opisan je kroz zaseban naslov energije proizvedene u postrojenju i energije potrošene u postrojenju po jedinici proizvodnje - piletu. Nužan je i opis postojećih te planiranih metoda za poboljšanje energetske učinkovitosti.

Ad E. Nužno je naveden popis izvora i točaka emisija u zrak, vode i tlo uključujući i mjere prevencije emisija. Gospodarenje otpadom i buka, te vibracije sastavni su dio ovog poglavlja.

Ad F. Opis i karakteristike okoliša na lokaciji postrojenja definirana su kroz mjerenja koncentracija značajnih tvari koje se emitiraju u zrak, vodu i tlo ili modeli emisija u okoliš.

Ad G. Postojeći sustav mjera i tehničke opreme za nadzor emisija u okoliš, sustav i tehničke mjere

koje se planiraju, praćenje stanja okoliša kroz sastavnice, te dodatni indikatori koje operater kontrolira detaljno su opisani u ovom poglavlju.

Ad H. Analiza postrojenja u odnosu na NRT izrađuje se kroz popis korištenih NRT zaključaka, općom usporedbom s NRT, te analizom parametara emisija u zrak, vodu i tlo postrojenja u odnosu na NRT.

Ad I. Popis mjera koje je potrebno poduzeti nakon prekida rada postrojenja opisane su programom stavljanja postrojenja izvan pogona.

Ad J. Ukoliko prekogranični utjecaj nije identificiran naslov nije potrebno obrađivati obzirom da ESPOO konvencija nije primjenjiva.

Ad K. Izjavom operater potvrđuje točnost, istinitost i cjelovitost podataka iz stručne podloge za ishođenja okolišne dozvole.

Ne-tehnički sažetak stručne podloge za ishođenje okolišne dozvole za postojeće postrojenje za intenzivan tov peradi koja se daje na javni uvid sadrži:

1. Naziv, lokacija, operater i vlasnik postrojenja
2. Kratki opis postrojenja, ukupna aktivnost i glavni proizvodi
3. Naziv, oznaka i kapacitet glavne djelatnosti postrojenja sukladno Prilogu 1. I sve ostale aktivnosti sukladno Prilogu 1
 - 3.1. Utrošak energije i vode - godišnje količine
 - 3.1.1. Energija
 - 3.1.2. Voda
 - 3.2. Ključne sirovine i opasne tvari
 - 3.3. Korištene tehnike i usporedba s NTR-om
 - 3.3.1. Hranjenje
 - 3.3.2. Način držanja predi u tovu
 - 3.3.3. Skladištenje i primjena gnoja
 - 3.4. Značajne emisije u zrak, vodu i tlo (koncentracije i godišnje količine) i utjecaj na kvalitetu zraka, vode, tla i ostalih komponenti okoliša
4. Popis privitaka

ZAKLJUČAK

Ishođenje okolišne dozvole složen je i zahtjevan postupak koji uključuje tri sudionika procesa, jednako važna i jednako odgovorna za konačan ishod:

1. Operatera, koji mora dati iskrene i istinite odgovore na pitanja ključna za izradu stručne podloge te jednako tako i pribaviti te priložiti odgovarajuću dokumentaciju

2. Ovlaštenika, koji je obavezan na temelju dostavljenih podataka i poznavanja najboljih dostupnih tehnika ocijeniti tehničko-tehnološke procese operatera i predložiti treba li ili ne izraditi Elaborat usklađivanja, te postoji li zadovoljavajuća razina sigurnosti da će temeljem sadašnje prakse operatera postupak ishođenja okolišne dozvole biti u konačnici uspješan;

3. Ovlaštene stručne osobe za vođenje postupka izdavanja okolišne dozvole u nadležnom Ministarstvu čija je uloga u konačnici presudna za izdavanje odnosno odbijanje izdavanja okolišne dozvole obzirom da će temeljem njihovog mišljenja na dostavljene prijedloge u konačnici biti izdano Rješenje, odnosno okolišna dozvola.

Svaki od tri spomenuta sudionika mora raspolagati dobrim poznavanjem područja osobne odgovornosti u procesu ishođenja okolišne dozvole. Neophodno je i točno definirati odgovornosti i ovlaštenja te nikako ne istupati izvan okvira istih. Osobito je važno razumijevanje uloga svih sudionika u procesu, konstruktivna suradnja na svim razinama, te iskreno međusobno poštovanje svih sudionika procesa uz uvijek dobrodošlo uvažavanje konstruktivne kritike. Izrađivač stručne podloge, ovlaštenik Ministarstva mora pokazati razumijevanje u slučajevima kada operater nema dovoljno vlastitih resursa i/ili znanja te zadatak ispunjavanja upitnika za izradu stručne podloge povjerava nekoj četvrtoj osobi u koje ima povjerenja, ovaj potez operatera uključuje još jednu razinu suradnje obzirom da je u proces uključen i četvrti sudionik. Povećanjem broja sudionika i sam postupak izrade stručne podloge te provedbe postupka ishođenja okolišne dozvole postaje složeniji, a često i dugotrajniji. Za uspješno okončanje čitavog postupka presudna je zajednička odlučnost svih sudionika za postizanjem pozitivnog konačnog rezultata, što je moguće postići isključivo kvalitetnim dijeljenjem stavova, informacija o načinu rada, ciljeva i aktivnosti. Najzahtjevnija uloga u

procesu je ona ovlaštenika obzirom da predstavlja sponu, koordinatora, između operatera, stručnjaka za određena područja kako iz Republike Hrvatske tako i iz inozemstva, te Ministarstva.

Bitno je uvijek imati u vidu kako su ekonomski učinci presudni za proces ishođenja okolišne dozvole. Tehničko-tehnološke promjene u poslovnim procesima operatera mogu biti osobito jednostavne, a mogu proizvesti izuzetno povoljan učinak prema resursima te tako i financijsku uštedu. Kao primjer može se navesti uspostavljanje kvalitetnijeg nadzora nad potrošnjom energije ili vode, koja će rezultirati izravnom financijskom uštedom. Značajniji zahvati i promjene procesa, primjerice ugradnja filtera ili promjena goriva u energetske postrojenjima može biti vrlo skupa i za to treba operateru dati dulje vremensko razdoblje za prilagodbu ali u konačnici će iste kroz duži vremenski period rezultirati značajnim financijskim uštedama. U oba slučaja je i okolišni aspekt osobito povoljno apostrofirano te je predznaka iz aspekta zaštite okoliša i gospodarenja resursima pozitivan. Korištenje zakonskih propisa bez uvažavanja stvarnog financijskog položaja operatera rezultirat će frustracijom operatera i negativnim razmišljanjima o zakonskim okvirima unutar kojih djeluje, te osobitim antagonizmom prema tijelima inspekcijanskog nadzora nadležnog Ministarstva. Odustajanje operatera od proizvodne djelatnosti i "stavljanja ključa u bravu", predstavlja izravan gubitak radnih mjesta, gubitak prihoda državnog proračuna i gubitak moguće zarade svih dobavljača operatera, kako dobavljača materijalnih tako i dobavljača nematerijalnih odnosno intelektualnih usluga, što je najgori mogući ishod procesa.

LITERATURA

1. Uredba o okolišnoj dozvoli, Narodne novine broj 8 / 2014 godina
2. http://europa.eu/legislation_summaries/environment/waste_management/128045_en.htm, dana 30.03.2015
3. Zakon o zaštiti okoliša, Narodne novine broj 80 / 2013 godina
4. Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš Narodne novine 61 / 2014 godina
5. Stručna podloga za ishođenje okolišne dozvole za postojeće postrojenje za intenzivan tov peradi Farne Slavonija za uzgoj peradi, općina Slavonija, Slavonska županija

ABSTRACT

Intensive fattening farms are production facilities with a primary purpose of increasing fattening units mass in a short interval of time. The process of intensive fattening takes place in a controlled environment in which feed, water, energy, vitamins, vaccines and drugs with a constant veterinary supervision are used along with chemical agents for maintenance of the prescribed hygienic conditions. By-products of the process are waste water, slurry, packaging waste, dead animals, and hazardous waste from oil / water separation unit with waste from packaging and unused chemicals. The complexity of this type of production as well as the environmental impact of the by-products mentioned imposes the obligation to obtain environmental permits. In terms of implementation of this means that the building must comply with the technical and technological conditions prescribed by law while the operator is obliged to comply with the newly adopted environmental laws and regulations of the Republic of Croatia and the EU directives. Prior to construction, the Operator has to undergo an environmental impact assessment process and comply with the provisions of the Environmental Protection Act (OG 80/13), the Decree on the assessment of the environmental impact (OG 61/14), and in particular the Regulation on the environmental permit (OG 8/14), all in accordance with the valid physical planning documents and the fundamental laws on nature protection. This paper analyzes the obligations and recommendations within the legal framework which the Operator should satisfy in order to obtain the environmental permit, the application of existing and planned measures, the use of equipment for the control of plant and emissions into the environment, monitoring of the plant, with reporting on implementation of control measures. In doing so, the sustainable use of energy and natural resources results from the application of best available techniques where the Operator ensures that the legislative limits of emissions to air, water, soil and environmental components are complied, while continuously applying environmental policies contributes to the maintenance of business within the statutory framework.

Key words: environmental permit, fattening farm, legislation, best available techniques, environment.